ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ - ШУМЕН
Вх. № 48
Получено 6.10 2017 г.

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд на тема "Източнобалканската свиня. Характеристика и продуктивност при природосъобразно отглеждане. Формиране на развъдна политика за устойчиво развитие", представен от доц. д-р Йордан Марчев Йорданов за придобиване на научната степен "Доктор на науките" по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването", професионално направление 6.3 „Животновъдство".

от проф. д-р Теодора Людмилова Попова, Институт по животновъдни науки-Костинброд, член на Научно жури, сформирано със заповед №НП-08-92/14.09.2017г. на Председателя на ССА

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

В последните години, селекцията в свиневъдството се провежда успешно в посока на увеличаване процента на постно месо в трупа и по-бърз растеж на животните при намален разход на фураж въз основа на ограничен брой породи. В резултат от подобни стратегии на селекция в значителна степен се нарушава генетичното разнообразие при свинете, а органолептичните характеристики на месото, някои репродуктивни качества на животните и резистентност към заболявания се повлияват отрицателно. Автохтонните породи свине, каквато е и Източнобалканската, могат да осигурят добра суровина за производството на месо и месни продукти, с уникални вкусови качества и висока здравословна стойност, каквито все по-често се търсят от потребителите. Оттук опазването на подобни автохтонни породи и търсенето на начини за превръщането им в конкурентноспособни за модерното свиневъдство придобива все по-висок приоритет. В тази актуална и много перспективна тематика са насочени изследванията на доц. д-р Йордан Марчев, обект на настоящата разработка. Дисертационният труд е конструиран в традиционна форма със съответните раздели, написан е на 333 страници, от които 294-текст, 31-литература, 8 страници други (титулна страница, съдържание, списък на публикациите).

Познаване на състоянието на проблема и на литературата

Литературният обзор показва задълбочените познания на автора върху изследваните в дисертационния труд проблеми. Той обобщава данни за произхода на Източнобалканската порода, съвременното състояние на популацията, както и нейната фенотипна и генетична характеристика. Направен е обстоен анализ на различните фуражни източници във връзка с угоителните и кланични качества на Източнобалканските свине. В дълбочина е разгледано влиянието на различни фактори и схеми на кръстосване върху репродуктивните и продуктивни им характеристики, качеството на месото, както и възможностите за организиране на екологично производство на свинско месо и реализация на получената продукция. Направеното обобщение от литературния обзор позволява аргументирано извеждане на целта и формулиране на конкретни и обвързани в логическа последователност задачи.

Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

Експерименталната работа е подходящо онагледена посредством представената схема на опитните постановки. Следвайки логичната последователност на дефинираните задачи, дисертантът извършва комплексна фенотипна и генетична характеристика на Източнобалканската свиня, провежда анализи за установяване влиянието на ендо- и екзогенни фактори върху репродуктивните показатели на животните, оценява качеството и ефекта на различни фуражни източници, както и възможността за използване на отпадъчни продукти при храненето на свинете върху продуктивните им показатели, качествените характеристики на месото и някои традиционни месни продукти. Проведените изследвания са основа за задълбочения анализ на перспективите за съхранение и развитие на популацията и формиране на развъдната политика, както и за разработването на технология за природосъобразно отглеждане на Източнобалканските свине. За извършване на експерименталната дейност е използван правилен методически подход, подбрани са съвременни методи на анализ в областта на репродукцията, храненето на селскостопанските животни и качеството на храните, получените данни са обработени компетентно чрез подходящи статистически методи.

Оценка на резултатите от изследването

Получените резултати са ясно и коректно представени, дискутирани убедително въз основа на съвременни данни и на фона на постигнатото от други автори. На база на извършените експерименти са направени общо 22 извода и 4 препоръки за практиката.

Приноси на дисертационния труд

Научният труд, представен от доц. д-р Марчев е сериозно изследване, на базата на което дисертантът формулира оригинални и научно-приложни приноси. Те могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Направена е изчерпателна фенотипна характеристика на Източнобалканските свине, а в резултат на генетичен анализ в страната са установени два преобладаващи мДНК подтипа на животните от породата – Европейски Е1 и Азиатски;
- Установено е достоверно влияние на метаболизма, обезпечен от хранителните източници, възрастта, сезона и годината върху репродуктивните способности на Източнобалканските свине;
- Оценен е хранителният състав на тревостоя и буковия жълъд, като основни източници на храна на Източнобалканската свиня в районите на нейното разпространение - Странджа и Източна Стара Планина;
- Характеризиран е съставът на трупа и липидният профил на месото и месни продукти от тази порода, установено е предимството на традиционното пасищно отглеждане и подхранване с ечемик за моделиране на мастнокиселинния състав в посока благоприятна за здравословното хранене на потребителя;
- На базата на проведените изследвания и получените резултати е предложена технология за природосъобразно отглеждане на Източнобалканските свине.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените 15 на брой научни публикации са в непосредствена връзка с дисертационния труд, като 7 от тях са публикувани в международни, 7 в български реферирани издания, а 1 в сборник от престижен научен форум в Пенза. За добрите резултати от проведените изследвания и тяхното признание в научната общност свидетелства и значителният брой цитирания (34 бр., от които 17 в международни издания и дисертации с общ импакт фактор 11.886).

Мнения, препоръки и бележки

Нямам съществени забележки към дисертационния труд. Бих си позволила да препоръчам на доц. д-р Марчев в бъдещата си работа при възможност да задълбочи изследванията си и върху промените при съхранение (формиране на ароматни летливи вещества, липидно и протеиново окисление) на месото и продуктите от Източнобалканска свиня, поради техните уникални характеристики.

Заключение

В заключение, актуалността, както и теоретичната и приложна стойност на дисертационния труд са безспорни. Доц. д-р Марчев е получил важни за науката и практиката резултати, направени са оригинални приноси, видими и в международното научно пространство. Въз основа на направения анализ, давам положителна оценка и с пълна убеденост препоръчам на уважаемото научно жури да присъди на доц. д-р Йордан Марчев Йорданов научната степен „Доктор на науките“ по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ в професионално направление 6.3 „Животновъдство“.

Дата: 05.10.2017г.

гр. Костинброд

Член на научното жури:

/Проф. д-р Теодора Попова/